

Cuprins

Tema 1. Aspecte fundamentale ale dreptului administrativ și ale administrației publice	1
§1. Noțiuni generale de drept administrativ – componentă a ramurii de drept public	1
1.1. Dreptul administrativ – componentă a ramurii de drept public	1
1.2. Legătura dintre dreptul administrativ, dreptul constituțional și cel european	4
§2. Noțiuni generale privind administrația publică și autoritatea publică	7
§3. Sfera, definiția și trăsăturile administrației publice	9
3.1. Sfera de cuprindere a administrației publice	9
3.2. Definiția și trăsăturile administrației publice	12
§4. Autoritatea publică și autoritatea administrației publice	17
4.1. Noțiunea de autoritatea publică	17
4.2. Sumar al autorităților administrației publice în România	19
§5. Importanța principiului separației puterilor în stat în sfera dreptului administrativ	22
5.1. Aspecte generale privind puterile în stat și separația acestora	22
5.2. Relația administrație publică - Executiv	25
§6. Instituția publică și puterea publică	27
6.1. Noțiunea de instituție publică și instituție de utilitate publică	27
6.2. Puterea publică	30
§7. Noțiunea de interes public, serviciu public și ordine publică	32
7.1. Interesul public	32
7.2. Serviciul public	34
7.2.1. Noțiunea de serviciu public	34
7.2.2. Clasificarea serviciilor publice	36
7.2.3. Trăsăturile serviciului public	38
7.3. Ordinea publică	39
§8. Teoria conceptelor juridice nedeterminate și a puterii discreționare	40
Repere bibliografice	41
Tema 2. Dreptul administrativ. Noțiune, definiție, obiect	44
§1. Noțiunea de drept administrativ	44
§2. Definiția și trăsăturile dreptului administrativ	44
2.1. Definiția dreptului administrativ	44
2.2. Trăsăturile caracteristice ale dreptului administrativ	47
§3. Aspecte privind obiectul dreptului administrativ	53
3.1. Generalități	53
3.2. Curentele de opinie (tezele) privind obiectul dreptului administrativ	55
3.2.1. Presentare	55
3.2.2. Comentarii privind curentele de opinie	56
Repere bibliografice	63

Tema 3. Izvoarele dreptului administrativ	65
§1. Noțiuni introductive privind izvoarele dreptului administrativ	65
§2. Izvoarele scrise ale dreptului administrativ	69
2.1. Prezentare generală	69
2.2. Acte normative care îmbracă forma legii – izvor scris pentru dreptul administrativ	71
2.3. Acte normative subordonate legii – izvor scris pentru dreptul administrativ	76
2.4. Alte acte normative – izvor pentru dreptul administrativ	78
§3. Izvoarele nescrise ale dreptului administrativ	78
3.1. Cutuma (obiceiul)	78
3.2. Jurisprudența	81
3.3. Doctrina (doctrina juridică)	83
§4. Izvoarele dreptului administrativ european	84
4.1. Izvoare scrise	84
4.1.1. Izvoare ale dreptului primar al Uniunii Europene	84
4.1.2. Izvoare ale dreptului derivat al Uniunii Europene (legislația secundară)	84
4.1.3. Izvoare de drept complementar (dreptul terțiar)	86
4.2. Izvoare nescrise. Cutuma și jurisprudența	86
Repere bibliografice	88
Tema 4. Normele și raporturile de drept administrativ	91
§1. Noțiuni generale și trăsături	91
1.1. Considerații generale privind norma de drept și norma de drept administrativ	91
1.2. Trăsăturile normelor de drept administrativ	92
§2. Clasificarea normelor de drept administrativ	94
2.1. Clasificarea normelor de drept administrativ în cazul folosirii a două criterii	94
2.2. Clasificarea normelor de drept administrativ în cazul folosirii mai multor criterii	96
§3. Structura normei de drept administrativ	98
3.1. Structura internă sau logico-juridică a normelor de drept administrativ	98
3.1.1. Ipoteza	99
3.1.2. Dispoziția	102
3.1.3. Sancțiunea	103
3.2. Structura externă sau tehnico-juridică a normei de drept administrativ	105
3.3. Compararea normelor de drept public cu normele dreptului privat	105
§4. Raporturile de drept administrativ	106
4.1. Definiția, trăsăturile și elementele raportului de drept administrativ	106
4.1.1. Definiția raportului de drept administrativ	106
4.1.2. Trăsăturile raportului de drept administrativ	108
4.1.3. Elementele constitutive ale raportului de drept administrativ	109
4.2. Clasificarea raportului de drept administrativ. Categoriile de raporturi	111
4.2.1. Raporturi de drept administrativ care se nasc în interiorul administrației publice	111
4.2.2. Raporturi care se formează între un subiect din cadrul administrației publice și unul din afara acestui sistem	113
Repere bibliografice	114

Tema 5. Despre organizarea administrației publice în România	116
§1. Principii și concepte de organizare a administrației publice	116
§2. Noțiuni specifice de organizare a administrației	120
2.1. Organizarea administrației publice în România postdecembristă	123
2.2. Administrația de stat	124
2.2.1. Administrația de stat centrală	124
2.2.2. Administrația de stat în teritoriu	129
§3. Administrația publică locală	130
3.1. Administrația locală de bază	130
3.2. Administrația locală intermediară	130
3.3. Resursele umane, materiale și financiare ale autorităților administrației publice	131
3.4. Tendințe în îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale	133
§4. Trăsături caracteristice și criteriile de clasificare a autorităților (organelor) administrației publice	134
4.1. Despre autorități (organe) ale administrației publice	134
4.2. Trăsăturile caracteristice ale autorităților (organelor) administrației publice	137
4.3. Criteriile de clasificare și clasificarea autorităților (organelor) administrației publice	138
§5. Sarcinile, atribuțiile, competența și capacitatea autorităților (organelor) administrației publice	140
5.1. Sarcinile și atribuțiile autorităților (organelor) administrației publice	140
5.2. Competența și capacitatea autorităților (organelor) administrației publice	142
5.2.1. Despre capacitatea autorităților (organelor) administrației publice	142
5.2.2. Despre competența autorităților (organelor) administrației publice	143
Repere bibliografice	147
 Tema 6. Despre sfera executivului în România. Partea I – Președintele	 149
§1. Dualismul (bicefalismul) executivului românesc. Forma de guvernământ și regimul politic	149
1.1. Despre puterea executivă și Președinte	149
1.2. Forma de guvernământ, regimul politic și șeful statului	150
§2. Instituția șefului de stat. Locul și statutul Președintelui	154
2.1. Despre instituția șefului de stat	154
2.2. Locul și statutul Președintelui	155
2.2.1. Locul (poziția) Președintelui	155
2.2.2. Statutul Președintelui	155
§3. Rolul, funcțiile și atribuțiile Președintelui	156
3.1. Rolul și funcțiile Președintelui	156
3.2. Atribuțiile Președintelui	160
3.2.1. Criteriile de clasificare	160
3.2.2. Atribuțiile Președintelui în raport cu Parlamentul	161
3.2.3. Alte atribuții ale Președintelui în raport cu Parlamentul	167
3.2.4. Atribuțiile Președintelui în raport cu Guvernul	169
3.2.5. Atribuțiile Președintelui în raport cu justiția	172
3.2.6. Atribuțiile Președintelui în raport cu Curtea Constituțională	173
3.2.7. Atribuțiile Președintelui în raport cu poporul. Referendumul	174

3.2.8. Atribuțiile Președintelui în raport cu alte autorități ale administrației publice _____	175
3.2.9. Atribuțiile Președintelui în domeniul politicii externe _____	176
3.3. Servicii publice destinate executării de către Președinte a atribuțiilor sale _____	177
§4. Alegerea Președintelui și mandatul său _____	178
4.1. Modul de organizare și desfășurare a alegerilor pentru Președintele României _____	178
4.2. Modul de alegere, caracteristicile votului și stabilirea candidatului care a câștigat alegerile _____	179
4.3. Validarea alegerilor, investirea și depunerea jurământului _____	179
4.4. Mandatul Președintelui _____	180
§5. Actele emise de Președintele României _____	182
5.1. Despre actele emise de Președinte _____	182
5.2. Decretele emise de Președinte _____	182
5.3. Alte acte emise de Președinte _____	184
§6. Răspunderea Președintelui României _____	185
6.1. Despre răspunderile Președintelui _____	185
6.2. Răspunderea penală. Punerea sub acuzare a Președintelui și consecințele ei _____	187
6.2.1. Despre înalta trădare _____	187
6.2.2. Procedura aplicată _____	188
6.2.3. Consecințele punerii sub acuzare _____	189
6.3. Răspunderea politică a Președintelui _____	190
6.3.1. Despre suspendarea din funcție a Președintelui _____	190
6.3.2. Procedura aplicată la suspendarea din funcție a Președintelui _____	191
6.3.3. Consecințele suspendării din funcție a Președintelui _____	192
6.3.4. Referendumul privind demiterea Președintelui României _____	193
6.3.5. Semnificația votului popular privind demiterea Președintelui _____	194
6.3.6. Vacanța și interimatul funcției de Președinte _____	195
6.4. Răspunderea administrativ-patrimonială și răspunderea în regim de drept comun _____	195
Repere bibliografice _____	196

Tema 7. Despre sfera executivului în România. Partea a II-a – Guvernul _____ 201

§1. Guvernul României. Aspecte generale, constituire, investire, mandat _____	201
1.1. Aspecte generale _____	201
1.2. Constituirea, investirea și mandatul Guvernului României _____	203
1.2.1. Constituirea și investirea Guvernului _____	203
1.2.2. Mandatul Guvernului _____	206
§2. Statutul membrilor Guvernului _____	208
2.1. Funcția publică de autoritate și deținerea funcției de membru în Guvern _____	208
2.2. Încetarea funcției de membru în Guvern _____	212
2.3. Suspendarea din funcția de membru în Guvern _____	214
§3. Rolul, locul, statutul și funcțiile Guvernului _____	216
3.1. Rolul și locul Guvernului _____	216
3.1.1. Aspecte generale _____	216
3.1.2. Rolul politic al Guvernului _____	218
3.1.3. Rolul administrativ al Guvernului _____	218
3.2. Funcțiile și statutul Guvernului _____	219
3.2.1. Funcțiile Guvernului _____	219

3.2.2. Statutul Guvernului	220
§4. Atribuțiile Guvernului României	221
4.1. Atribuții prevăzute de textul constituțional	221
4.2. Atribuții stabilite prin legea de organizare și funcționare și prin alte legi	221
§5. Componenta, structura, organizarea și funcționarea Guvernului României	223
5.1. Scurtă prezentare generală a guvernelor	223
5.2. Componenta și structura Guvernului României	223
5.2.1. Componenta (alcătuirea) Guvernului României	223
5.2.2. Structura Guvernului României	226
5.3. Organizarea și funcționarea Guvernului	227
5.3.1. Precizări preliminare	227
5.3.2. Organizarea Guvernului	228
5.3.3. Funcționarea Guvernului	230
§6. Primul-ministru. Poziție, rol, desemnare, statut și atribuții	232
6.1. Precizări preliminare	232
6.2. Poziția și rolul primului-ministru	232
6.3. Desemnarea și statutul primului-ministru	233
6.4. Atribuțiile primului-ministru	235
§7. Actele Guvernului României. Tipuri de acte	237
7.1. Precizări preliminare și aspecte generale comune tipurilor de acte ale Guvernului	237
7.2. Hotărârile Guvernului României	239
7.3. Delegarea legislativă și ordonanțele Guvernului României	240
7.3.1. Aspecte generale privind delegarea legislativă și ordonanțele	240
7.3.2. Ordonanțele simple	243
7.3.3. Ordonanțele de urgență	244
7.3.4. Câteva aspecte criticabile privind ordonanțele	246
§8. Relația dintre Parlament și Executiv și controlul parlamentar exercitat asupra activității Guvernului	247
8.1. Relația Parlament - Executiv	247
8.1.1. Raporturile Parlamentului cu Guvernul României și exercitarea controlului parlamentar asupra activității Guvernului	247
8.1.2. Intervenția Parlamentului în activitatea executivului și exercitarea controlului parlamentar asupra activității Guvernului	247
8.1.3. Exercitarea controlului parlamentar asupra activității Guvernului prin intermediul moțiunii de cenzură	252
8.2. Intervenția Guvernului în activitatea Parlamentului	254
§9. Răspunderea Guvernului	254
9.1. Precizări privind răspunderea Guvernului	254
9.2. Răspunderea politică a Guvernului și a membrilor săi	255
9.3. Răspunderea juridică	260
9.3.1. Răspunderea penală	260
9.3.2. Alte forme de răspundere a membrilor Guvernului	264
Repere bibliografice	265
Tema 8. Despre administrația publică centrală de specialitate	269
§1. Aspecte generale cu privire la administrația publică. Scurt istoric. Scurtă prezentare privind organizarea administrației publice centrale de specialitate din perspectiva dreptului comparat	269
1.1. Aspecte generale privind administrația publică	269

1.2. Scurt istoric privind administrația centrală de specialitate și reglementările în domeniu _____	270
1.3. Scurtă prezentare privind organizarea administrației publice centrale de specialitate din perspectiva dreptului comparat _____	274
§2. Administrația publică centrală de specialitate și autoritățile (organele) acesteia _____	275
2.1. Despre autoritățile centrale de specialitate _____	275
2.2. Înființarea și organizarea ministerelor _____	277
2.2.1. Înființarea ministerelor _____	277
2.2.2. Organizarea ministerelor _____	278
2.3. Funcționarea și conducerea ministerelor _____	281
2.3.1. Aspecte generale care privesc funcționarea și conducerea ministerelor _____	281
2.3.2. Atribuțiile și funcțiile ministerelor și ale miniștrilor _____	282
2.4. Clasificarea ministerelor _____	284
§3. Alte organe de specialitate în domeniul administrației publice centrale _____	284
3.1. Condiții de înființare, rol și competențe _____	284
3.2. Organe de specialitate subordonate Guvernului _____	286
3.3. Organe de specialitate subordonate ministerelor _____	287
3.4. Autorități (organe) centrale de specialitate autonome _____	289
3.4.1. Caracterizarea și clasificarea autorităților autonome _____	290
3.4.2. Autorități autonome create prin lege organică (cu statut legal) _____	291
3.4.3. Autorități de specialitate autonome reglementate direct prin prevederile constituționale _____	294
§4. Actele autorităților centrale de specialitate _____	298
Repere bibliografice _____	302
Tema 9. Administrația publică locală în România – Partea I _____	305
§1. Probleme generale privind administrația publică locală. Istoricul organizării administrației publice locale a țării _____	305
1.1. Aspecte introductive _____	305
1.2. Prezentare din perspectivă istorică a organizării administrative și a administrației publice locale a țării _____	305
§2. Precizări privind noțiunile de administrație publică locală, colectivitate locală, putere publică și autoritate publică locală _____	313
§3. Scurtă privire asupra administrației publice locale prin prisma dreptului comparat _____	317
§4. Principiile constituționale și legale care stau la baza administrației publice locale în România _____	318
4.1. Autonomia locală _____	319
4.2. Descentralizarea _____	322
4.3. Deconcentrarea serviciilor publice _____	327
4.4. Principiul eligibilității _____	328
4.5. Principiul legalității _____	329
4.6. Principiul consultării cetățenilor _____	330
4.7. Folosirea limbii materne de către minoritatea națională în relațiile cu administrația publică _____	333

§5. Elemente comune ale administrației publice locale _____	334
5.1. Secretarul unității administrativ-teritoriale _____	334
5.2. Administratorul public _____	335
5.3. Bunuri, lucrări și servicii publice _____	336
5.4. Mandatul și statutul aleșilor din cadrul autorităților administrației publice locale _____	338
§6. Organizarea și funcționarea autorităților administrației publice județene _____	341
6.1. Consiliul județean. Rol, componență, constituire, atribuții, organizare și funcționare, acte, răspundere _____	341
6.1.1. Aspecte generale privind consiliile județene _____	341
6.1.2. Rolul, componența și constituirea consiliului județean _____	341
6.1.3. Atribuțiile consiliului județean _____	343
6.1.4. Organizarea și funcționarea consiliului județean _____	344
6.1.5. Actele consiliului județean _____	345
6.1.6. Răspunderea consiliului județean și a consilierilor _____	346
6.2. Președintele consiliului județean. Alegere, validare, mandat, statut, rol, atribuții, acte și răspundere _____	347
6.2.1. Alegerea și validarea președintelui consiliului județean _____	347
6.2.2. Mandatul, statutul și rolul președintelui consiliului județean _____	347
6.2.3. Atribuțiile președintelui consiliului județean _____	348
6.2.4. Actele președintelui consiliului județean _____	349
6.2.5. Răspunderea președintelui consiliului județean _____	350
6.3. Vicepreședinții consiliului județean _____	351
6.4. Aparatul de specialitate al consiliului județean și serviciile publice de interes județean _____	352
§7. Prefectul și instituția prefectului _____	353
7.1. Câteva aspecte de ordin istoric _____	353
7.2. Instituția prefectului _____	355
7.3. Prefectul și subprefectul _____	356
7.3.1. Rolul și locul prefectului _____	356
7.3.2. Statutul prefectului și al subprefectului _____	358
7.3.3. Atribuțiile prefectului _____	360
7.3.4. Atribuțiile subprefectului _____	363
7.3.5. Actele prefectului _____	364
7.3.6. Răspunderea prefectului și a subprefecților _____	365
Repere bibliografice _____	365
Tema 10. Administrația publică locală în România – Partea a II-a _____	368
§1. Despre administrația comunală _____	368
§2. Organizarea și funcționarea autorităților administrației publice locale _____	369
2.1. Consiliul local. Rol, componență, constituire, organizare, atribuții, funcționare, acte, răspundere _____	369
2.1.1. Rolul, componența și constituirea consiliului local _____	369
2.1.2. Organizarea consiliului local _____	372
2.1.3. Atribuțiile consiliului local _____	373
2.1.4. Funcționarea consiliului local _____	375
2.1.5. Actele consiliului local _____	377
2.1.6. Răspunderea consiliului local _____	378
2.2. Primarul _____	380
2.2.1. Aspecte generale _____	380

2.2.2. Alegerea primarului _____	381
2.2.3. Statutul primarului _____	382
2.2.4. Mandatul primarului _____	384
2.2.5. Atribuțiile primarului _____	386
2.2.6. Actele primarului _____	389
2.2.7. Răspunderea primarului _____	390
2.3. Viceprimarul _____	392
2.4. Aparatul de specialitate al primarului _____	394
§3. Administrația publică a municipiului București _____	395
3.1. Organizarea administrației publice locale a municipiului București _____	395
3.2. Constituirea și atribuțiile consiliilor locale ale municipiului București _____	395
3.3. Primarii și viceprimarii _____	396
3.4. Despre funcționarea și actele autorităților administrației publice ale municipiului București _____	397
3.5. Alte aspecte specifice administrației municipiului București _____	398
Repere bibliografice _____	398

Tema 11. Funcția publică și funcționarul public – Partea I _____ 400

§1. Noțiuni generale, constituționalitatea și legalitatea funcției publice și a funcționarului public _____	400
1.1. Noțiuni generale privind funcția publică și funcționarul public _____	400
1.2. Scurtă privire istorică asupra funcțiilor și funcționarilor în trecutul României _____	402
1.3. Constituționalitatea și legalitatea funcției publice și a funcționarului public _____	404
§2. Natura juridică a funcției publice și a raportului juridic al funcționarului public _____	405
§3. Definirea funcției publice și a funcționarului public _____	408
3.1. Identificarea trăsăturilor funcției publice și ale funcționarului public _____	408
3.2. Definirea funcției publice _____	410
3.3. Definirea funcționarului public _____	411
§4. Clasificarea funcțiilor publice și a funcționarilor publici _____	412
4.1. Clasificarea funcțiilor publice _____	413
4.1.1. Clasificarea după specificul atribuțiilor și responsabilităților funcției publice _____	413
4.1.2. Clasificarea după nivelul studiilor necesare ocupării funcției publice _____	413
4.1.3. Clasificarea după natura autorităților sau instituțiilor publice în care se regăsesc funcțiile publice _____	414
4.1.4. Clasificarea după atribuțiile titularului funcției publice _____	414
4.2. Clasificarea funcționarilor publici _____	415
4.2.1. Categoriile de funcționari publici stabilite după criteriul regimului statutar aplicabil _____	415
4.2.2. Categoriile de funcționari publici stabilite după situația juridică a funcționarului public _____	415
4.2.3. Categoriile de funcționari publici stabilite după nivelul atribuțiilor titularului funcției publice _____	416
4.2.3.1. <i>Funcționarii publici de execuție</i> _____	416
4.2.3.2. <i>Funcționarii publici de conducere</i> _____	416
4.2.3.3. <i>Înălții funcționari publici</i> _____	417

§5. Statutul funcționarilor publici și managementul funcțiilor publice și al funcționarilor publici _____	418
5.1. Statutul funcționarilor publici _____	418
5.2. Managementul funcțiilor publice și al funcționarilor publici _____	422
§6. Cariera funcționarilor publici. Accesul, numirea și avansarea în funcții publice _____	423
6.1. Condiții pentru a deveni funcționari publici _____	424
6.2. Modalități de ocupare a funcțiilor publice _____	427
6.2.1. Recrutarea _____	427
6.2.2. Numirea funcționarului în funcția publică _____	429
6.2.3. Promovarea funcționarilor publici _____	430
6.2.3.1. Promovarea în funcții publice de execuție _____	431
6.2.3.2. Promovarea în funcții publice de conducere _____	432
6.2.3.3. Promovarea într-o clasă superioară _____	432
Repere bibliografice _____	433

Tema 12. Funcția publică și funcționarul public – Partea a II-a _____ 436

§1. Conflictul de interese, incompatibilitățile și deontologia funcționarului public _____	436
1.1. Conflictul de interese privind funcționarul public _____	436
1.2. Incompatibilități care privesc demnitarii și funcționarii publici _____	437
1.3. Despre deontologie și deontologia funcționarilor publici _____	440
§2. Drepturile și obligațiile funcționarilor publici _____	444
2.1. Aspecte generale _____	444
2.2. Drepturile funcționarilor publici _____	444
2.3. Obligațiile funcționarilor publici _____	451
§3. Modificarea, suspendarea și încetarea raportului juridic de serviciu _____	456
3.1. Modificarea raportului juridic de serviciu _____	457
3.1.1. Delegarea _____	457
3.1.2. Detașarea _____	458
3.1.3. Transferul _____	458
3.1.4. Mutarea în cadrul altui compartiment sau al altei structuri fără personalitate juridică a autorității sau instituției publice _____	459
3.1.5. Exerțarea cu caracter temporar a unei funcții publice de conducere vacante _____	460
3.1.6. Mobilitatea înalților funcționari publici _____	461
3.2. Suspendarea raportului juridic de serviciu _____	462
3.2.1. Suspendarea de drept _____	462
3.2.2. Suspendarea la inițiativa funcționarului public _____	463
3.2.3. Aspecte comune _____	463
3.3. Încetarea raportului de serviciu _____	463
3.3.1. Încetarea de drept a raportului de serviciu _____	464
3.3.2. Încetarea raportului de serviciu prin acordul părților _____	464
3.3.3. Încetarea raportului de serviciu prin eliberarea din funcție _____	464
3.3.4. Destituirea din funcția publică _____	466
3.3.5. Încetarea raportului de serviciu prin demisie _____	466
3.3.6. Alte aspecte privind încetarea raportului de serviciu _____	467
§4. Răspunderea funcționarilor publici _____	468
4.1. Aspecte generale privind răspunderea și responsabilitatea _____	468

4.2. Răspunderea disciplinară _____	470
4.2.1. Abaterile disciplinare _____	470
4.2.2. Sancțiunile disciplinare _____	472
4.2.3. Procedura de aplicare a sancțiunilor disciplinare _____	473
4.2.4. Câteva aspecte privind radierea de drept a sancțiunilor disciplinare _____	476
4.3. Răspunderea contravențională _____	476
4.4. Răspunderea civilă _____	478
4.5. Răspunderea penală _____	480
Repere bibliografice _____	481